

2. Міжнародні стандарти фінансової звітності. (МСФЗТМ) 2004 / Фонд Комітету з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (ФКМСБО). – 2007. – Ч. 1. – 1272 с.; Ч. 2. – 1223 с.

3. Голов С. Міжнародні стандарти фінансової звітності: вдосконалення та застосування / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 11.

4. Голов С. Ретроспективний погляд на реформування бухгалтерського обліку в Україні / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 1.

5. Голов С. Регулювання у сфері бухгалтерського обліку та аудиту в ЄС та перспективи адаптації законодавства України / С. Голов, С. Зубілевич, В. Пархоменко. – К., 2005.

6. Пархоменко В. Принципи і підходи регулювання та регламентації бухгалтерського обліку / В. Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – № 11.

7. Сопко В. Економіко-правові основи й напрями уніфікації і адаптації термінології бухгалтерського обліку та контролю для потреб міжнародної стандартизації / В. Сопко // Фінанси України : журнал. – 2006. – № 8.

8. Трансформація фінансової звітності українських підприємств у фінансову звітність за МСБО : метод. рекомендації / за ред. С.Ф. Голова. – Вінниця, 2008. – 362 с.

Колінко Н.И., Езерская Т.Е. Соответствие финансовой отчетности украинских предприятий международным стандартам

Рассмотрены вопросы нормативного обеспечения системы бухгалтерского учета и финансовой отчетности Украины, раскрыто соответствие национальных стандартов бухгалтерского учета международным стандартам учета и отчетности. Исследованы способы адаптации финансовой отчетности украинских предприятий к международным стандартам бухгалтерского учета и отчетности.

Ключевые слова: финансовая отчетность, бухгалтерский учет международных стандартов финансовой отчетности, национальных стандартов бухгалтерского учета.

Kolinko N.I., Ezerska T.Ye. Accordance of the financial reporting of the Ukrainian enterprises to the international standards

In the article, consisting of the normative providing of the system of accounting and financial statements are considered of Ukraine, accordance of national standards of accounting is exposed to the international accounting standards and statements. The ways of adaptation of the financial statements of Ukrainian enterprises are probed to the international accounting standards and reporting.

Keywords: financial statements, accounting international financial reporting standards, national accounting standards.

УДК 65.012.3 *Асист. С.О. Комаринець – НУ "Львівська політехніка"*

ОЦІНЮВАННЯ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА

Для сучасних економічних систем характерне підвищення нестабільності економічного середовища діяльності організацій, що збільшує ризикованість і витратність прийняття управлінських рішень у процесі формування, розподілу і використання ресурсів підприємств і призводить до зміни їх поведінки. Саме тому важливим є оцінювання нестабільності зовнішнього економічного середовища сучасних підприємств.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Будь-яка система не функціонує у вакуумі, а постійно взаємодіє зі зовнішнім середовищем, тому визначальними для неї стають не лише її елементи та взаємозв'язки між ними, а й зв'язки між елементами системи та зовнішнім середовищем. Сучасне зовнішнє економічне середовище, як сукупність умов, зміна яких, з одного боку, впли-

ває на стан підприємства, а з іншого, залежить від поведінки підприємства, характеризується невизначеністю, динамікою і складністю, які разом формують його нестабільність. Тому потреба оцінювання нестабільності зовнішнього економічного середовища є нагальною для будь-якого підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення розглядуваної проблеми. Зовнішнє середовище розглядають як сукупність істотно важливих умов, зміна яких, з погляду одних науковців, може вплинути на стан системи або змінити його оцінку, а на думку інших, характеристики середовища самі залежать і змінюються внаслідок дій системи. До прихильників перших належить Дж.К. Лафта, який вважає, що організація залежить від зовнішнього середовища, а воно, зазвичай, знаходиться поза межами впливу менеджерів [1, с. 108], до других – В. Єфремов, який стверджує, що "успіх супроводжує ті організації, стратегії яких спрямовані на активне використання їхнього внутрішнього потенціалу для зміни зовнішнього оточення, а не просто на пристосування до нього" [2, с. 4].

Мета роботи. Встановити рівень нестабільності зовнішнього економічного середовища підприємства.

Основний матеріал дослідження з повним обґрунтуванням наукових результатів. Під впливом складу, структури і стану зовнішнього середовища, які визначають можливості економічної системи задовольнити певні потреби споживачів, організація формує свою місію. Зовнішнє середовище складає певну систему ресурсів, якими може розпоряджатися організація для здійснення місії і які визначають структуру виробництва, технологічний профіль, кадровий і кваліфікаційний склад, а також довгострокові плани організації із виживання і вдосконалення в умовах, які диктує ринок. Успіх організації залежить від її вміння аналізувати ринок і від її позиції на ньому. За традиційним підходом, прийняття рішень і вибір лінії поведінки організації завжди визначається конкуренцією і ринковими умовами, тобто знаходяться поза її владою. Тому економічна література зосереджує свою увагу, переважно, не на організації, а на ринкові. І навпаки, теорія підприємництва розглядає ринки і сили конкуренції як умови, які обмежують діяльність організації. Сучасні і майбутні ринкові умови створюють можливості або загрози для бізнесу. Проте не варто розглядати ринок і економічні сили як абсолютну детермінанту для організацій. Потужні бізнес-стратегії здатні генерувати серйозний вплив на ринки, покупців, конкурентів, напрям розвитку галузі. А розуміння того, що організація сама формує свою природу і напрям своєї діяльності, важливе з кількох причин – по-перше, її стратегічний курс є наслідком зовнішніх ринкових альтернатив (або обмежень) і внутрішніх чинників – ресурсів, кваліфікації, управлінських переваг, по-друге, її стратегія є визначальною для її позиції, ринкової поведінки і сфери інтересів бізнесу, по-третє, її стратегія є базою для прийняття найважливіших рішень у бізнесі. Тому і те, чи є організація успішною, частково залежить від ширини і значущості її стратегії, а не повністю від економічного положення на ринку. Успішні організації завжди шукають способів впливу на ринки за допомогою власного продукту, альтернативних стратегій, спрямованих на отримання конкурентних переваг.

Карлоф Б. вважає, що "логіка деяких галузей є винятково складною і вимагає глибокого аналізу і розвинутої інтуїції. Лідер, який досяг успіху в одній галузі, може зазнати невдачі в іншій, і навпаки. Лідер з хорошими даними в одній галузі може потрапити "не в ту галузь" і виявитися невдахою, хоча він продемонстрував блискучі результати у "своїй" галузі. Тому лідерства не існує окремо від логіки галузі" [3, с. 50], і з ними не можна не погодитися, оскільки дані про галузь дають змогу сформулювати уявлення про принципи успішної діяльності у ній. Оцінювання нестабільності зовнішнього економічного середовища здійснювали для машинобудівних підприємств, оскільки, по-перше, попит на їх продукцію є не лише попитом на кінцеві, а й на проміжні товари; по-друге, мінливі уподобання споживачів призводять до відсутності сталого асортименту у виробників; по-третє, машинобудування характеризується тривалим виробничим процесом, який залучає різноманітні технології і операції, тому результати дослідження, ймовірно, будуть справедливими для цілого ряду підприємств інших галузей промисловості.

Отже, до зовнішнього середовища належать усі чинники, які впливають на економічну систему, і разом з її природою визначають можливий її стан. Хаммер М. зазначає, що до 1975 р. зовнішнє середовище організацій було стабільне, цикли життя товарів і терміни їх розробки тривалі, виробництво масове. Після 1975 р. у зв'язку із науково-технічним прогресом зовнішнє середовище стає підвищено нестабільним, непередбачуваним, цикли життя товарів і терміни їх розробки різко скорочуються, продукція ускладнюється і виробляється меншими партіями, конкурентна боротьба стає більш жорсткою [4, с. 47]. Поряд із розвитком нових технологій, основними чинниками зростання нестабільності зовнішнього середовища є індивідуалізація і динамізм людської поведінки та глобалізація попиту і пропозиції. Однією з основних характеристик нестабільності зовнішнього середовища є динаміка, тобто здатність до модифікації і перетворення з часом. Оскільки у зовнішньому середовищі існує багато змінних чинників, які перебувають у складній взаємодії, отже, воно є складним, і її рівень зростає зі збільшенням кількості існуючих змінних чинників у зовнішньому середовищі.

У 1970-х роках в економічній кібернетиці стали вести мову про невизначеність, як одну з визначальних рис нестабільності зовнішнього середовища. Вона може виявлятися у формі непередбачуваної за своєю природою тенденції або майбутньої події і залежить від багатьох змінних чинників (як зовнішніх, так і внутрішніх), дії яких неможливо передбачити з прийнятною точністю. До зовнішніх чинників впливу відносять зміни у суспільних потребах і споживчому попиті, політичній і демографічній ситуації, законодавстві, економічній кон'юктурі, грошовій масі та рівні цін, ставці відсотка та податків, курсі валют тощо; до внутрішніх належать чинники виробництва, технологій, стратегій розвитку, вибору структури випуску продукції тощо [5, с. 104].

Із наведених визначень можна зробити висновок про взаємозалежність між основними характеристиками нестабільного зовнішнього середовища – динамікою, невизначеністю і складністю. Нестабільне середовище перетворюється з часом, тому є динамічним, внаслідок своїх перетворень, які

повністю неможливо передбачити, воно є невизначеним, а через комплексну взаємодію між елементами – складним. Отже, нестабільне середовище є тривимірним простором, вимірами якого є динаміка, невизначеність і складність. Відповідно рівень нестабільності зовнішнього середовища оцінюють за допомогою рівня динаміки (темпи зміни подій порівняно з реакцією підприємства), рівня невизначеності (звичність подій порівняно з подіями, які відбулися в минулому, передбачуваність майбутнього на підставі минулого досвіду і навиків) [6, с. 46] і рівня складності (кількість сучасних подій, які впливають на підприємство, порівняно з минулими).

Одним із найперших і досі найбільш вживаних у зарубіжній економічній літературі вимірників нестабільності зовнішнього середовища залишається перцептивний вимірник Дункана. Закордонні вчені погоджуються, що сприйняття (перцепція) зовнішнього середовища є важливішою за його реальний стан. Якщо керівники вважають, що середовище діяльності їхніх підприємств нестабільне, вони будуть приймати рішення, сформовані спеціально для нього. Дункан розбиває зовнішнє середовище галузі на складові впливу – споживачів, конкурентів, постачальників, професійних спілок, урядового регулювання, політичної думки та ставлення суспільства – і оцінює передбачуваність (визначеність) кожного елемента окремо. Сучасні зарубіжні вчені виключають вплив профспілок із вимірника, оскільки їх число значно скоротилося за останні чверть століття. Кожен елемент оцінюється респондентом за п'ятибальною шкалою Лайкерта від 1 – "завжди передбачуваний" до 5 – "ніколи не передбачуваний" [7, с. 314].

Для визначення меж вибірки використано три критерії: по-перше, перевага надавалася машинобудівним підприємствам-власникам складальних або виробничих ліній, які випускають численні товари; по-друге, для узагальнення результатів оцінювання вибірка містить і різноманітні елементи, і, в той же час, має обмеження, у даному випадку галузеві [8, с. 45]; по-третє, до вибірки включено переважно середні та великі підприємства, оскільки, вважається, що у них існує більше можливостей залучати матеріальні та нематеріальні ресурси, ніж у малих [9, с. 139]. Внаслідок наступних комунікацій із підприємствами вибірки вдалося зібрати 14 заповнених опитувальних листів.

Оцінювання нестабільності зовнішнього середовища проводили за удосконаленим вимірником Дункана, який дає змогу визначити не тільки його рівень невизначеності, а й динаміки та складності, й уникнути наведених вище недоліків за формулою

$$N = (n_1 + n_2 + n_3)/3, \quad (1)$$

де: N – загальний рівень нестабільності зовнішнього середовища; n_1, n_2, n_3 – відповідні рівні невизначеності, динаміки та складності зовнішнього середовища.

Для уникнення розбіжностей цільовим респондентом опитування обрано керівників вищої управлінської ланки (головний інженер, заступник директора із виробництва), тобто осіб, які володіють відповідними для адекватної оцінки тверджень знаннями (85,71 %). Усі запитання чітко сформульова-

но, розбито на три групи і віднесено окремо до невизначеності, динаміки та складності чинників впливу середовища (споживачі, постачальники, конкуренти, урядове регулювання і суспільна думка). Опитування проводилося на засадах анонімності для уникнення соціально бажаних відповідей на запитання. Відповіді оцінені за п'ятибальною шкалою Лайкерта та приведені до одиничного виміру із відрізками:

- 0,00-0,24 – стабільне середовище з однорідними, передбачуваними чинниками;
- 0,25-0,49 – середовище відносно стабільне, деякі передбачені чинники;
- 0,50-0,69 – середовище середнього рівня невизначеності, динаміки, складності;
- 0,70-0,87 – невизначене динамічне і складне середовище;
- 0,88-1,00 – абсолютно невизначене високомінливе і надскладне середовище.

За результатами анкетування, проведеного у 2007 р., середовище галузі машинобудування Львівської області визнане респондентами таким, яке знаходиться на межі між середнім та високим рівнями невизначеності, динаміки та складності (0,68) (табл.).

Табл. Результати оцінювання рівня нестабільності зовнішнього економічного середовища машинобудівних підприємств Львівської області

№ з/п	Оцінка параметра	№ підприємства														Середня оцінка параметра
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2007 р.																
1	Невизначеність	0,50	0,95	0,75	0,35	0,85	0,65	0,90	0,50	0,45	0,45	0,65	0,45	0,80	0,90	0,65
2	Динаміка	0,70	0,90	0,75	0,35	0,70	0,70	0,90	0,55	0,40	0,55	0,65	0,60	0,80	0,90	0,68
3	Складність	0,90	0,80	0,85	0,45	0,80	0,60	1,00	0,50	0,50	0,80	0,70	0,75	0,55	0,75	0,70
4	Загальна нестабільність	0,70	0,88	0,78	0,38	0,78	0,65	0,93	0,52	0,45	0,60	0,67	0,60	0,72	0,85	0,68
2010 р.																
5	Невизначеність	Не працює	0,60	0,60	0,40	0,65	0,35	0,60	0,25	0,30	0,45	0,40	Відмова	Не працює	0,70	0,48
6	Динаміка		0,55	0,80	0,35	0,65	0,45	0,75	0,35	0,40	0,40	0,60			0,70	0,55
7	Складність		0,45	0,55	0,75	0,50	0,45	0,55	0,45	0,50	0,60	0,80			0,60	0,57
8	Загальна нестабільність		0,53	0,65	0,50	0,60	0,42	0,63	0,35	0,40	0,48	0,60			0,67	0,53

Примітка: складено та розраховано автором за результатами проведених досліджень

Якщо поділити суб'єкти на групи за отриманими оцінками чинників впливу зовнішнього середовища, то 4, 9 вважають середовище відносно стабільним, 6, 8, 10, 11, 12 – із середнім, 1, 3, 5, 13, 14 – високим і 2, 7 – надвисоким рівнем невизначеності, динаміки і складності. Ці оцінки можна поясни-

ти – для 4 характерна відносна стабільність постачальників і споживачів у силу специфіки діяльності, а тому за його сприйняттям зовнішнє середовище є сталим і однорідним; решта суб'єктів відповідно до відносин із постачальниками, конкурентами, споживачами, урядом і суспільством вважають середовище галузі передбаченим, динамічним і складним. Отже, притаманий для машинобудівних підприємств Львівської області рівень нестабільності зовнішнього середовища вимагає від них зміни структури та системи цінностей, впровадження активних, агресивних і динамічних систем управління на основі гнучких експертних рішень, вибору таких варіантів поведінки як "випередження" або "стимулювання" змін.

За результатами анкетування, проведеного у 2010 р., рівень нестабільності зовнішнього середовища визнаний респондентами середнім (0,53), він є нижчим порівняно з результатами 2007 р. (0,68). Якщо поділити суб'єкти на групи за оцінками зовнішнього середовища, то збільшилася кількість тих, які вважають середовище відносно стабільним із двох (4, 9) до чотирьох (6, 8, 9, 10). Суб'єкти 2, 3, 4, 5, 7, 11, 14 визнають середовище галузі середньонестабільним, жоден – високонестабільним. Отже, спостерігається загальна позитивна тенденція до зменшення рівня нестабільності зовнішнього середовища машинобудівних підприємств Львівської області.

Висновки. Оскільки сприйняття зовнішнього економічного середовища є важливішим, ніж його реальний стан, тобто, якщо менеджери працюють, на їхню думку, у нестабільному середовищі, то вони будуть приймати рішення відповідно до визначеного ними рівня його нестабільності, тому найбільш вживаним вимірником нестабільності залишається вимірник Дункана, за яким проводять оцінювання передбачуваності таких елементів зовнішнього середовища, як споживачі, конкуренти, постачальники, урядове регулювання, громадська думка. Внаслідок удосконалення вимірника Дункана оцінювання елементів зовнішнього середовища запропоновано проводити не лише за критерієм їх невизначеності, а й динаміки і складності. Згідно з отриманими результатами анкетування машинобудівних підприємств Львівської області, їх зовнішнє економічне середовище було визнане таким, яке знаходиться на межі між середнім та високим рівнем нестабільності у 2007 р. (0,68) та із середнім рівнем нестабільності (0,53) у 2010 р., отже, спостерігається загальна позитивна тенденція до зменшення рівня нестабільності зовнішнього середовища машинобудівних підприємств Львівської області.

Література

1. Лафта Дж.К. Эффективность менеджмента организации / Дж.К. Лафта. – М. : Русская деловая литература, 1999. – 155 с.
2. Ефремов В.С. Стратегическое управление в контексте организационного развития / В.С. Ефремов // Менеджмент в России и за рубежом. – 1999. – № 1. – С. 4-9.
3. Гительман Л.Д. Преобразующий менеджмент. Лидерам реорганизации и консультантам по управлению / Л.Д. Гительман. – М. : Изд-во "Дело", 1999. – 496 с.
4. Хаммер М. Рейнжиниринг корпорации : пер. с англ. / М. Хаммер, Дж. Чампи. – СПб. : Изд-во СПбГУ, 2002. – 332 с.
5. Касьянова Н.В. Підходи до подолання невизначеності стратегічної інформації / Н.В. Касьянова, К.В. Філь // Актуальні проблеми розвитку економіки. – 2007. – № 10(76). – С. 103-109.

6. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф : пер. с англ. / под ред. Л.И. Евенко. – М. : Изд-во "Экономика", 1989. – 189 с.
7. Duncan R.B. Perceived environmental characteristics of operational environments and perceived environmental uncertainty / R.B. Duncan // Administrative Science Quarterly. – 1972. – № 17(2). – С. 313-327.
8. Gerwin D. An agenda for research on the flexibility of manufacturing processes / D. Gerwin // International Journal of Operations and Production Management. – 1987. – № 7(1). – С. 38-49.
9. Dixon R.J. Measuring manufacturing flexibility: an empirical investigation / R.J. Dixon // Journal of Operational Research. – 1992. – № 60. – С. 131-143.

Комаринец С.О. Оценка нестабильности внешней экономической среды предприятия

Для современных экономических систем характерно повышение нестабильности экономической среды деятельности организаций, которое увеличивает рискованность и затратность принятия управленческих решений в процессе формирования, распределения и использования ресурсов предприятий и приводит к изменению их поведения. Именно поэтому важной является оценка нестабильности внешней экономической среды современных предприятий.

Komarynets S.O. Entreprise's external economic environment instability estimation

Modern economic systems are characterized by increasing economic environment instability of the organizations, which raises the riskiness and costs of management decisions in the process of formation, distribution and use of companies' resources and leads to changes in their behaviour. That is why it is important to evaluate the external economic environment instability of modern enterprises.

УДК 336.7 *Доц. М.І. Кульчицький, канд. екон. наук; аспір. О.В. Коваленко; студ. М.Т. Парубій – Львівський НУ ім. Івана Франка*

ВПЛИВ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ НА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Розглянуто сучасний стан і перспективи розвитку банківського сектору України, виокремлено проблеми на шляху до піднесення та здійснено пошук напрямів подолання визначених перешкод. Серед останніх можна назвати активізацію економічної діяльності в усіх секторах економіки, покращення співпраці банків із населенням, запровадження новітніх банківських продуктів, що будуть задовольняти потреби всіх учасників інвестиційного процесу. Банківський сектор має реальні можливості для покращення стану та динаміки фінансової системи країни.

Ключові слова: банки, банківська діяльність, банківський сектор, фінансова система.

Постановка проблеми. Ефективно налагоджене функціонування банківського сектору, що представляє собою банківську систему, є необхідною умовою стабільного, збалансованого розвитку фінансової системи та економіки України загалом, її інтеграції у світове господарство. Фінансова криза, що прокотилася світом, негативно позначилася на фінансовому потенціалі країни. Особливо переживає її наслідки банківська система. Тому виникає потреба у всебічному аналізі основних індикаторів стану банківської системи та у пошуку шляхів ліквідації негативних наслідків кризи, що сприятиме оздоровленню всього фінансового сектору та сприятиме економічному зростанню.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання функціонування банківського сектору в умовах посткризового періоду досліджено в багатьох працях. Цю проблематику розглядали у своїх роботах такі вітчизняні вчені, як О. Барановський, О. Василик, О. Заруба, В. Кремень, А. Мороз, Ю. Пахомова, А. Філіпенко, С. Юрій та інші.

Мета дослідження. Метою роботи є дослідження сучасного стану та перспектив розвитку банківського сектору та його впливу на фінансову систему України. Виділення окремих проблем на шляху до його піднесення та пошук напрямів подолання визначених перешкод.

Виклад основного матеріалу. Актуальність цього дослідження полягає у тому, що банківська система – це основний посередник у перерозподілі тимчасово вільних грошових коштів до виробничого сектору, важливе джерело інвестиційних ресурсів у економічне зростання. Участь банківських інститутів в інвестуванні та кредитуванні економічного зростання прямо залежить від їх власного фінансового потенціалу, де основна роль відводиться депозитним ресурсам юридичних та фізичних осіб.

Аналіз сучасних тенденцій розвитку банківської системи України дає підстави стверджувати, що донедавна для неї було характерним значне випередження темпів зростання загальноекономічної динаміки, і це передусім зумовлене тим, що її реформування розпочато раніше за інші сектори економіки і більше відповідало потребам перехідного періоду. Динаміка кількості функціонуючих банків в Україні свідчить про те, що ця система зазнає істотних змін (табл. 1). Упродовж окресленого періоду, кількість банків зросла від 181 у 2005 р. до 194 у 2011, з яких 176 діють та 18 перебувають на стадії припинення свого існування. Це досить висока кількість проблемних банків, що свідчить про складний стан банківської системи.

Табл. 1. Кількість банків в Україні у 2005-2011 рр. [1]

№	Назва показника	Станом на початок року (на 01.01)						
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1	Кількість зареєстрованих банків	181	186	193	198	198	197	194
2	Вилучено з Державного реєстру банків	4	1	6	1	7	6	6
3	Кількість банків, що перебувають на стадії ліквідації	20	20	19	19	13	14	18
4	Кількість діючих банків	160	165	170	175	184	182	176
4.1	Із них: з іноземним капіталом	19	23	35	47	53	51	55
4.1.1	У тому числі зі 100-відсотковим іноземним капіталом	7	9	13	17	17	18	20
5	Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	9,6	19,5	27,6	35,0	36,7	35,8	40,6

На основі статистичних даних, можна зробити висновок про збільшення кількості банків з іноземним капіталом. Якщо у 2005 р. їхня кількість нараховувала 19, то станом на початок 2011 р. функціонувало 55, причому збільшилася кількість банків із 100-відсотковим іноземним капіталом. Така ситуація є досить характерною для країни, яка відкриває фінансовий сектор іноземним інвесторам. Найактивнішими інвесторами виступають такі країни, як: Росія, Кіпр, Франція, Швеція, Австрія, Німеччина та Нідерланди.